

Justitiedepartementet
 Enheten för processrätt och
 domstolsfrågor
 Att: Maria Vestergren
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.dom@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Säkerhetsprövning av domare (Ds 2019:26)

Regeringskansliets diarienummer Ju2019/03987/DOM

Statens ansvarsnämnd har, utifrån de utgångspunkter som hovrätten har att beakta, granskat promemorian. Statens ansvarsnämnd anser att de ställningstaganden som förs fram i promemorian är väl avvägda och tillstyrker förslagen, med följande anmärkningar.

Utgångspunkten är att anställning av domare ska präglas av transparens och öppenhet. Det är därför viktigt att den möjlighet till insyn i och granskning av anställningsförfarandet för ordinarie domare och hyresråd som finns idag inte äventyras. Mot den bakgrunden bör den säkerhetsprövning av cheferna för domstolarna samt hyres- och arrendenämnderna som Domarnämnden föreslår genomföra ske i särskild ordning, dvs. först efter Domarnämndens ställningstagande till vilka av sökandena som ska föras upp på förslag och rangordnas. Därigenom riskeras inte att den starka sekretess som råder för uppgifter som kan framkomma vid säkerhetsprövning inkräktar på intresset av offentlighet i anställningsfrågan. Ett ytterligare skäl för en sådan uppdelning är att säkerhetsprövning inte bör ske i större utsträckning än nödvändigt. Om säkerhetsprövningen genomförs först efter Domarnämndens rangordning bör den i de flesta fall kunna begränsas till den sökande som genom rangordningen i första hand är aktuell för anställning.

Statens ansvarsnämnd instämmer i att det finns ett behov av att omständigheter som kan föranleda t.ex. avskedande eller disciplinansvar som upptäcks av Domarnämnden i samband med säkerhetsprövning blir anmälda för vidare prövning. Statens ansvarsnämnd tillstyrker således att en anmälningsskyldighet införs. Anmälan till Statens ansvarsnämnd av chefer för domstolar och hyres- och arrendenämnder rörande disciplinansvar, åtalsanmälan, avskedande, avstängning och läkarundersökning kan för närvarande göras endast av Justitiekanslern (JK) och Riksdagens ombudsmän (JO) (se 6 § lagen [1975:339] om justitiekanslerns tillsyn och 6 § lagen [1986:765] med instruktion för Riksdagens ombudsmän, samt jfr 15 § tredje stycket anställningsförordningen [1994:373]).

JK och JO har en utarbetad kompetens dels när gäller tillsyn i allmänhet, dels när det gäller att bedöma under vilka förutsättningar nu aktuella arbetstagare ska anmälas till

Dok.Id 1083019

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 31	08-20 21 41	måndag – fredag 09:00-11:30 12.30-15.00
E-post: ansvarsnamnden@dom.se				

ansvarsnämnden. Det finns dock skäl som talar för att även Domarnämnden borde kunna göra anmälan direkt till Statens ansvarsnämnd. Domarnämnden måste nämligen också kunna förutsättas ha den kompetens som krävs för att bedöma om anmälan till Statens ansvarsnämnd ska göras. Självständig behörighet att anmäla ligger dessutom väl i linje med den arbetsgivarroll som Domarnämnden i övrigt tilldelas genom det föreslagna ansvaret för säkerhetsprovningen. Ett krav på att anmälan måste ske via JK eller JO torde därför i de flesta fall innebära en onödig omgång, som i enstaka situationer också skulle kunna leda till att arbetsrättslig preskription hinner inträda.

Bestämmelsen i 4 b § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden bör mot den bakgrunden utformas dels så att skyldigheten att anmäla gäller i förhållande till Statens ansvarsnämnd, dels så att kravet på samråd före anmälan tas bort.

I handläggningen av ärendet har deltagit ordföranden i Statens ansvarsnämnd, hovrättspresidenten Anders Perklev, och sekreteraren, hovrättsrådet Jens Wieslander.

På ansvarsnämndens vägnar

Anders Perklev

Jens Wieslander